

جمع بندی نهم دوم

حقیقت اجتماعی

• تحرک اجتماعی:

به جا به جایی موقعیت اجتماعی افراد

انواع ← صعودی : معلمی که مدیریت

← افقی : معلم تاریخ که معلم دینی شده

← نزولی : معلمی که بستبان شده

میان نسلی :

تحرک اجتماعی
نسبت به والدین

درونی نسلی :

تحرک اجتماعی

نسبت به

خود فرد

• **جامعہ پذیرہ:** بہ فریڈ مشارکت افراد در جامعہ و کسٹل گیری
ہویت اجتماعی آنان ، جامعہ پذیرہ می گویند ✓

• **کنترل اجتماعی:** بہ پذیرش فرہنگ و انطباق انتظارات افراد جامعہ
کنترل اجتماعی می گویند

• **گٹروہی اجتماعی:** افراد برخلاف تماید و ارزش رکی جامعہ عمل کنند ✕

روش‌های پیشگیری از کثرونی اجتماعی:

تبلیغ و آشنایی ← فرآیندی که به وسیله آموزش، فرزند در افراد درونی می‌شود

تشریح و یاداش ← فعالی که مطابق با عمایه و ارزش که عمل شود

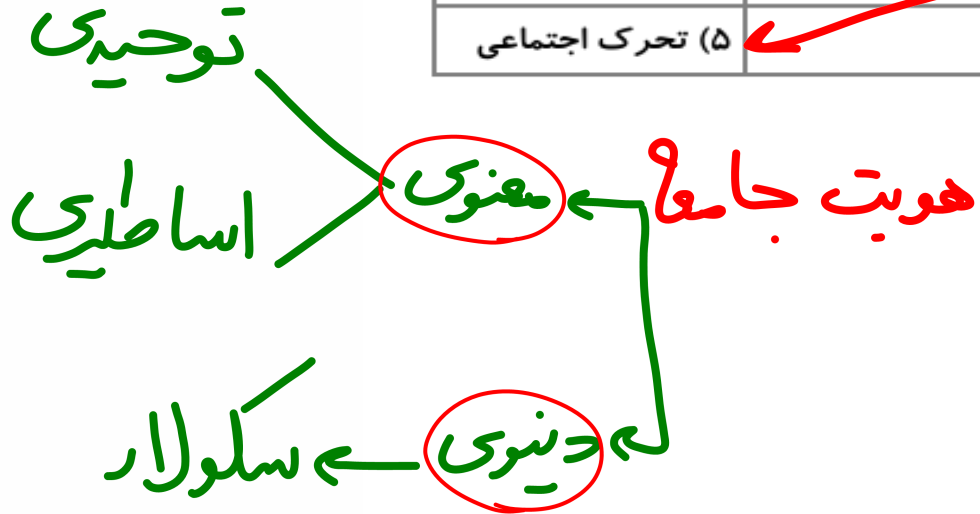
تنبیه و مجازات: فعالی که افراد دچار لزوم اجتماعی می‌شوند

* ظرفیت عملانی و منطقی ↑ ← ظرفیت آشنایی ↑

۱ - هر یک از عبارتهای ستون سمت راست با کدام مفهوم در ستون چپ ارتباط دارد؟ (یک مفهوم اضافی است)

مفهوم	عبارت
(۱) جامعه پذیری	الف) کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند.
(۲) کنترل اجتماعی	ب) فرایندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند.
(۳) کژروی اجتماعی	پ) فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و نطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد.
(۴) آرمان اجتماعی	ت) به جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر می‌گویند.
(۵) تحرک اجتماعی	

۲ - هر یک از مصادیق زیر به کدام نوع تحرک اجتماعی اشاره دارد؟

الف) وقتی که معلم یک مدرسه مدیر آن می‌شود. (معنوی)

ب) کارمندی که از یک بخش اداره به بخش دیگر آن منتقل می‌شود. (افقی)

۳ - در چه جامعه‌ای به هویت دینی و معنوی افراد اجازه بروز و ظهور اجتماعی داده نمی‌شود؟
 فرهنگ دینی و سکولار دارد

۴- با توجه به متن، به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

کیوان و مینا فرزندان **بقال** ساده‌ محله، هستند. هر دوی آنها **مهندسان** ماهری می‌باشند که در یک شرکت پتروشیمی بزرگ و تخصصی، موقعیت شغلی خوبی دارند. **مریم**، دوست، هم‌دانشگاهی و همکار سابق **مینا**؛ به دلیل برخی از مشکلات نتوانست به شغل تخصصی خود ادامه دهد و در حال حاضر برای تأمین معاش مجبور به انجام کار **محدود خیاطی** در منزل است. پدر مریم نیز **کارگر ساده** یک ارگان دولتی است.

الف

نزولی

در متن، **مریم** چه نوع تحرک اجتماعی نسبت به دوستش مینا تجربه کرده است؟

ب

میان‌نسل

مینا و کیوان نسبت به پدر

با توجه به متن، یک مورد «تحرک اجتماعی صعودی درون دو نسل» بنویسید.

۵- هر جامعه‌ای «تبلیغ و اقناع» و «تنبیه و مجازات» را به عنوان دو روش پیشگیری از کژروی‌های اجتماعی و کنترل آنها، چگونه به کار می‌گیرد؟

۶- در چه صورتی دوام و بقای جامعه تهدید می‌شود؟
وقتی که اعضا مطابق با عیارها، ارزش‌ها و آرمان‌های جامعه

محمل نلند

۷ - هر یک از عبارات‌های ستون سمت راست، با کدام یک از مفاهیم ستون سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد اضافی است).

(الف) بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر یا صنف است.	(۱) کژروی اجتماعی
(ب) فعالیت‌هایی برای انطباق افراد با انتظارات جامعه	(۲) خرده فرهنگ
(پ) کنش‌های برخلاف عقاید و ارزش‌های جامعه	(۳) جامعه‌پذیری
(ت) فرایند مشارکت فرد در زندگی اجتماعی	(۴) فرهنگ عمومی
	(۵) کنترل اجتماعی

۸ - وجود نظرات متفاوت دربارهٔ هویت، نشانهٔ چیست؟
 دچار احتمال خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

۹ - هر کدام از عبارات‌های زیر، بیانگر کدام روش پیشگیری از کژروی‌های اجتماعی و کنترل آنها می‌باشد؟

- الف) تجلیل از ورزشکاران قهرمان ایرانی در مسابقات جهانی پارالمپیک (... تسویق و یاداس)
- ب) پخش پویانمایی در برنامه‌های مختلف تلویزیونی، جهت مصرف بهینهٔ آب و برق (... تبلیغ و احضام)
- پ) جریمهٔ رانندگان متخلف، در نتیجهٔ رصد دوربین‌های نظارتی سطح شهر (... تنبیه و مجازات)

۱۰ - مثال‌های «جوان بیکاری که کارآفرین شده است» و «فرزند وزیری که کارمند شده است» به ترتیب بیانگر کدام نوع تحرک اجتماعی است؟

- ۱) نزولی میان نسلی - صعودی درون نسلی
- ۲) نزولی درون نسلی - صعودی میان نسلی
- ۳) صعودی درون نسلی - نزولی درون نسلی
- ۴) صعودی درون نسلی - نزولی میان نسلی

• انواع تحول اجتماعی: **مثبت** ← جامعه باطل به جامعه حق تبدیل شده

← جامعه جاهلی به نبوی

← جامعه نبوی به اموی

منفی ← جامعه حق به جامعه باطل تبدیل شوند

• علل تحول اجتماعی:

درونی

نوآوری و اعضای جهان اجتماعی
کاستی و دین نسبتی و وجود در جامعه

بیرونی

تحت تأثیر ارتداد یا دیگر جوامع

• از خود باختگی فرهنگی :

- ① جامعه صهیوت و محور جامعه مقابل می شود پس فرهنگ خود را فراموش می کنند
- ② حالت فعال و خلاق خود را از دست می دهند
- ③ عناصر فرهنگ جامعه مقابل را بدون تمیز می پذیرد
- ④ به گونه ای تقلید عمل می کنند

مثال غرب زدگی

جوامع غیر غربی صهیوت
توان سیاسی و اعتماد
جوامع غربی رو دارند

☆ جوامع از خود باخته از اینجا رانده و از آنها مانده می شوند

• انواع از خود بیگانگی:

① از خود بیگانگی ماریخی ← جوامع ماریخی، فرزند و تمدن خود را فراموش می کنند
در نتیجه دچار از خود بافتنی فرستنی می شوند

② از خود بیگانگی حقیقی (فقری) ← فقرت انسان فراموش می شود
در حقایق انسان و جهان از یاد می رود

۱۱ - تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی چگونه تحولی محسوب می‌گردد؟ **صفت**

۱۲ - با توجه به متن، به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

در زبان فارسی بیگانه در مقابل خودی به کار می‌رود، اما در مواردی ممکن است انسان با **خودش** بیگانه شود؛ به این وضعیت از خودبیگانگی می‌گویند. نه تنها افراد، بلکه جوامع نیز ممکن است دچار از خودبیگانگی شوند.

الف اگر جامعه‌ای فرهنگ **تاریخی** خود را فراموش کند، به کدام معنای از خودبیگانگی گرفتار می‌شود؟ (تاریخی)

۱۳ - چه زمانی یک جامعه نشاط زندگی را از دست می‌دهد و گرفتار یأس و ناامیدی می‌شود؟

۱۴ - جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

الف علل درونی تحولات فرهنگی یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد جامعه مربوط می‌شود، یا به **کلاسیک** موجود در فرهنگ جامعه بازمی‌گردد.

۱۵ - چرا از خودبیگانگی جوامع را «از خودبیگانگی فرهنگی» می‌نامند؟ **چون فرستگ خود را فرسوس می‌کنند.**

۱۶ - هر یک از نمونه‌ها در ستون سمت راست با کدام پیامد در ستون چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد اضافی است.)

پیامد ارتباط جوامع با یکدیگر	نمونه ارتباط جوامع
(۱) تحوّل فرهنگی، بدون ملحق شدن به جامعه مقابل	الف) مواجهه جوامع اسلامی با امپراتوری‌های یونان و روم
(۲) گسترش و پیشرفت جامعه	ب) رویارویی جوامع غربی با جوامع اسلامی طی جنگ‌های صلیبی
(۳) از خودبیگانگی حقیقی	پ) ارتباط ایران باستان و مصر باستان با جوامع اسلامی
(۴) تحوّل فرهنگی و ملحق شدن به جامعه مقابل	ت) رویارویی جوامع غیرغربی با جهان غرب جدید
(۵) خودباختگی فرهنگی	

۱۷ - جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.

الف انسان هنگامی می‌تواند حقیقت خود و جهان را بشناسد که به انسان و جهان نگاهی **توصیفی** داشته باشد.

۱۸ - جامعه خودباخته‌ای که در مواجهه با جامعه دیگر **هویت فرهنگی** خود را از یاد می‌برد، به کدام نوع معانی از خودبیگانگی دچار می‌شود؟
 (۱) از خودبیگانگی حقیقی (۲) از خودباختگی فرهنگی (۳) از خودبیگانگی فطری (۴) از خودبیگانگی تاریخی

۱۹ - منظور از غرب‌زدگی چیست؟

۲۰ - جوامع زیر به کدام نوع از معانی متفاوت از خود بیگانگی فرهنگی دچار شده‌اند؟
 (الف) جامعه‌ای که عقاید و ارزش‌های آن مانع آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان می‌شود.
 (ب) جامعه خودباخته‌ای که در مواجهه با جوامع دیگر هویت فرهنگی خود را از یاد برده است.

فطری
تاریخی

عبارت‌ها	مفاهیم
الف) جامعه‌ای که به روش تقلیدی عمل می‌کند.	۱- علت درونی تحول فرهنگی
ب) جهت تغییرات به سوی فرهنگ حق باشد.	۲- خودباختگی فرهنگی
پ) کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در فرهنگ	۳- علت بیرونی تحول فرهنگی
ت) ارتباط جوامع با یکدیگر	۴- تحول فرهنگی مثبت
	۵- تحول فرهنگی منفی

نکات توجیهی

هویت فردی و اجتماعی

و متنی که آرمان‌های آن جامعه را مطابق با خود کند

۲۲ - براساس نگاه قرآن، کدام فرهنگ، انسان را با حقیقت خود و جهان هستی آشنا می‌کند؟

۲۳ - کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟

۱- هویت فرهنگی جامعه در پرتو هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد.

۲- هویت فرهنگی جامعه فرصت شکل‌گیری هویت اجتماعی مناسب با خود را پدید می‌آورد.

۳- هویت اجتماعی افراد گسترده‌تر از هویت فرهنگی جامعه است.

۴- هویت فرهنگی جامعه تابع هویت اجتماعی افراد است.

۲۴ - فرهنگ حق چگونه به فرهنگ واقعی وارد می‌شود؟

۲۵ - پیامدهای خودباختگی فرهنگی را بنویسید.

دیدگاه مستشرقان درباره هویت اجتماعی:

① جوامع اسلامی هویت مغزی ندارند

② بلکه هویت آنان دنیوی است

③ جوامع اسلامی را با دیدگاه قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی به ابعاد تاریخی

و جغرافیایی و فرهنگی نظیر ترک و عرب و فارس تقسیم می‌کردند.

• تہاجم فرهنگ به فرهنگ اسلامی:

① تہاجم مغولان سے دروغ خود ہضم و جذب کردند

② تہاجم مسیحیان در جنگ کی صلیبی سے مسیحیان را دفع کردند

③ مواجہہ با فرنگی غرب سے تجربہ ای است کہ هنوز بہ پایان

نرسیده

۲۶ - درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف پس از انقلاب اسلامی، بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به هویت توحیدی و معنوی خویش بود. **ص**

۲۷ - کلمه‌های مناسب را از داخل کمانک () انتخاب کنید.

الف در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی (دنیوی) - توحیدی) است.

۲۸ - ایرانیان پس از آشنایی با اسلام به چه نوع هویتی دست یافتند؟
نام شرکانه و اساطیری خود را کنار گذاشتند

و هویتی توحیدی یافتند

۲۹ - چگونه جامعه ایران به قلب تپنده بیداری اسلامی تبدیل شد؟ با انقلاب اسلامی و بازگشت به ارزش‌ها و هویت

۳۰ - در نخستین رویارویی‌ها، قدرت سیاسی و نظامی جوامع غربی، جوامع اسلامی را دچار کدام مسئله ساخت؟ از خود باطنی فرهنگی

۳۱ - با توجه به عبارت‌های داده شده، مواجهه فرهنگ جوامع اسلامی با فرهنگ مهاجمان چگونه بوده است؟
الف) در جنگ‌های صلیبی: **دفعه** (ب) در مواجهه با فرهنگ جدید غرب: **هنوز به پایان نرسیده**

۳۲ - متفکران ایرانی دهه سی شمسی به بعد، با چه هدفی کتاب‌هایی نظیر «غرب‌زدگی» و «فطرت» را تدوین کردند؟ **دیدگاه انتقاد نسبت به تقلید از غرب**

۳۳ - هویت ایران قبل از ظهور اسلام چه نوع هویتی بود؟

- ۱) توحیدی ۲) دنیوی و سکولار ۳) ناسیونالیستی و قومی ۴) توحیدی و دینی آمیخته با اساطیر

۳۴ - کدام گزینه صحیح است؟ **تبدیل**

- ۱- روایتی از هویت ایرانی ~~بع~~ از ظهور اسلام را در شاهنامه فردوسی می‌توان دید.
۲- قوام مختلف ایرانی پیش از اسلام، در عقاید و ارزش‌های زرتشتی مشترک بودند.
۱- مسلمانان در جنگ‌های صلیبی، مهاجمان را درون فرهنگ خود، ~~جذب و هضم~~ کردند.
۱- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا اساطیری است.

• قدرت و قدرت اجتماعی:

قدرت: آگاهی و اراده

انسان موجودی قدرتمند است **چرا؟** زیرا انسان کارگی خود را با آگاهی و اراده انجام می دهد

اما قدرت انسان محدود است **چرا؟** زیرا در انجام برخی کار که به گلد دیلران نیاز دارد

هنمایی که انسان بر اراده دیگری تأثیر می گذارد

یا انسان اراده دیگری را به خدمت می گیرد

قدرت اجتماعی

• تبصیت و مقبولیت و اقتدار:

قدرت اجتماعی ہے ارادہ دہی را بہ خدمت می لیرد یا بر ارادہ دہی تأثیر می لذررد

تبصیت ← با رضایت: با میل و رضایت درونی ← مقبولیت
← با لرافت: ناشی از ترس و تهدید است

انتخابات
مقرارداد

بہ دلیل آئینہ قوانین الہی و فطرت انسانہ را شامل می شود

انواع مشروعیت ← حقیقی ← قوانین الہی مثل دین اسلام

دروغین ← بر اساس ایدئولوژی کی ساختگی بشر
مثل داحش

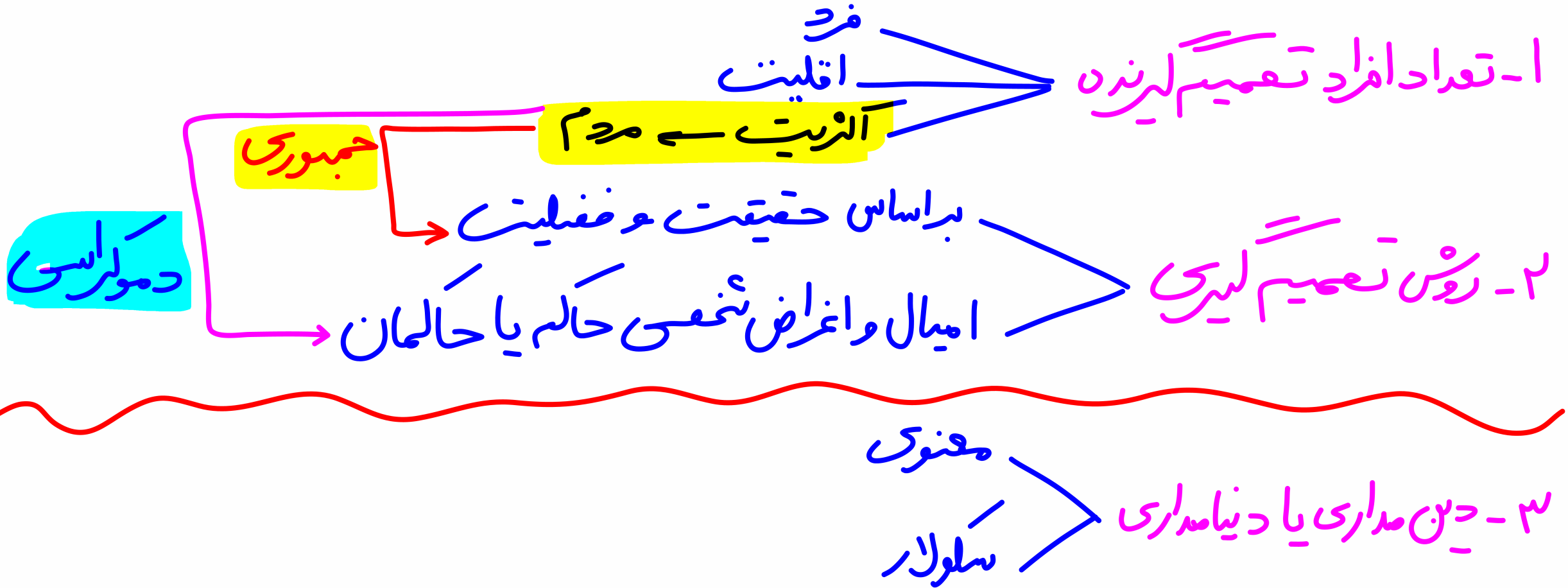
تبعیت و مشروعیت با ہم یا جداہی از ہم : مقبولیت / مشروعیت

① قدرت ہم مشروع و ہم مقبول
تبعیت افراد از روی رضایت و میل باطنی
عامل قدرت براساس قوانین الہی است

② قدرت مقبول اما نامشروع
تبعیت افراد از روی رضایت و میل باطنی
قدرت عامل الہی ندارد

• ملاک دستہ بندی نظام ہاں سیاسی:

• جمہوری و دموکراسی و لیبرال دموکراسی:

کے حکومتِ الٰہیہ مردم براساس خواست و ارادہ مردم (امیالِ شخصی)

تناوت

شہادت

کے حکومتِ الٰہیہ مردم براساس حقیقت و فضیلت

تناوت

شہادت

لیبرال ← مباح دانستن ہر امور برای انسان

براساس رضایت و خواست الٰہیہ است
ہر امری را برای پیشرفت و زندگی انسان مباح می دانند

لیبرال دموکراسی

۳۶ - قدرتی که با **مقبولیت** همراه باشد و به صورت **رسمی** پذیرفته شده باشد، نامیده می شود.

- (۱) اقتدار (۲) سیاست (۳) نظام سیاسی (۴) مشروعیت

← فاضله = قورین الیسی ✓
 ← جاهله = قورین الیسی ✗
 ← فاسده: انزرف = عملی
 ← ضالّه: انزرف = نظری

۳۷ - در دسته بندی فارابی از نظام سیاسی، جامعه ای که بر اساس **قوانین الهی** شکل می گیرد، چه نام دارد؟

۳۸ - کلمه های مناسب را از داخل کمانک () انتخاب کنید.

الف

قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت تبعیت کنندگان به دست می آید، **مقبولیت** - مشروعیت) دارد.

۳۹ - عبارت «**اعمال قدرت سازمان یافته برای دستیابی به هدفی معین، با کدام یک از مفاهیم زیر سازگاری دارد؟**» ← **تعریف سیاست**

- (۱) اقتدار (۲) سیاست (۳) نظام سیاسی (۴) قدرت اجتماعی

۴۰ - جدول زیر را براساس دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها، کامل کنید.

براساس خواست و میل حاکم	الف) فضیلت ...	روش حکومت
		تعداد حاکمان
ب) دموکراسی	جمهوری	اکثریت

۴۱ - هر عبارت درباره‌ی کدام نظام سیاسی از نظر ارسطو است؟

الف حاکمیت اکثریت بر مدار خواسته‌های آنها: (.....)

ب حکومتی که در آن اکثریت براساس **حقیقت و فضیلت** حضور و فعالیت دارند: (.....)

۴۲ - در چه صورت قدرت هم مشروعیت حقیقی و هم مقبولیت اجتماعی دارد؟

۴۳ - قدرت «گاندی» و «استالین» چه نوع تبعیتی را به همراه داشته است؟

(۱) ~~تبعیت با کراهت~~ - تبعیت با رضایت

(۲) تبعیت همراه با ~~مشروعیت حقیقی~~ - تبعیت همراه با مشروعیت دروغین

(۳) **تبعیت با رضایت** - تبعیت با کراهت

(۴) تبعیت همراه با مقبولیت اجتماعی - تبعیت همراه با اقتدار

۴۴ - با توجه به دسته‌بندی نظام‌های سیاسی از دیدگاه ارسطو، جدول زیر را کامل کنید.

روش حکومت / تعداد حاکمان	الف) خفیت	ب) میل و ابراهه عالم
اکثریت	جمهوری	دموکراسی

۴۵ - نظام سیاسی لیبرال دموکراسی و «جمهوری اسلامی» با چه فرهنگ‌هایی سازگار هستند؟

← **فکرند دینی و غربی** ← **فکرند توحیدی**

۴۶ - با توجه به ملاک‌های دسته‌بندی نظام‌های سیاسی از دیدگاه ارسطو و فارابی، هر کدام از موارد زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟

الف) جوامعی که آرمان‌ها و ارزش‌هایشان الهی و عقلانی نباشد. **جامه**
 ب) حکومتی که اکثریت مردم بر اساس **حقیقت و فضیلت** حضور و فعالیت دارند. **جمهوری**
 پ) حاکمیت اکثریت در صورتی که بر مدار **خواسته‌های آنان** باشد. **دموکراسی**

۴۷ - با توجه به مقایسه دو نوع قدرت جدول زیر را کامل کنید.

نوع قدرت	نهاد یا نظام اعمال قدرت	نوع سلطه
قدرت سخت	الف)	سیاسی و اقتصادی
قدرت نرم	نظام آموزشی	ب)

۴۹ - عبارت مناسب را از داخل کمانک () انتخاب کنید.

الف تنها راه تأثیر گذاردن بر ارادهٔ دیگران و به خدمت گرفتن فعالیت ارادی ایشان، جلب (تبعیت) - مشارکت آنهاست.

۵۰ - هر یک از ویژگی‌های زیر، با کدام نوع نظام سیاسی مرتبط است؟

الف حاکمیت دنیوی و این جهانی، که هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی‌شناسد. (برال دسولزاسی)

ب قوانین و مقررات، با خواست مردم و مطابق ارادهٔ الهی شکل می‌گیرند. (مدینه فاضله)

۵۱ - کدام یک از گزینه‌های زیر از تبعات «پدیدهٔ مُسن شدن جمعیت» در سطح **فردی** به شمار می‌رود؟

(۲) حمایت عاطفی و رسیدگی به مسائل والدین خود

(X) افزایش جمعیت سالمند کشور

(۴) **افزایش** هزینه‌های بهداشت و درمان

(X) نبود نیروی جوان به اندازهٔ کافی

۵۲ - در ارتباط با اصول کلی سیاست‌های جمعیتی کشور ایران، کدام یک از گزینه‌های زیر درست نیست؟

(۲) ترویج سبک زندگی ایرانی - اسلامی

(۱) تربیت نسل صالح و کارآمد

(۴) **مصرف‌گرایی** و رفاه‌زدگی

(۳) فرهنگ‌سازی برای تکریم سالمندان

اقتصاد ← تحریم

۵۳ - کشورهای سلطه‌گر غرب، پاشنهٔ آشیل ایران اسلامی را چه می‌دانند؟

۵۴ - اقتصاد وابسته به نفت چه پیامدهایی به همراه دارد؟ (ذکر دو مورد)

۲- **تاریخ تحریم** توسط قدرت‌های جهانی را فراموش نکنید

۱- **دولت بزرگی** ایجاد می‌کند

۵۵ - کدام عامل در سال‌های اخیر، تغییر و بازنگری در سیاست جمعیت را برای کشور ما ضروری ساخت؟ **رشد منفی جمعیت**

۵۶ - ایران اسلامی، آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود را چگونه تعقیب می‌کند؟ با اعتماد به امتداد معاوضی

۵۷ - انواع تحریم‌های اقتصادی نفتی و مالی با چه اهدافی علیه کشور ما اتخاذ شده است؟ (ذکر دو مورد)
اولاً حلیه فروش نفتی را بگیرد ثانیاً حلیه انتقال درآمد به کشور بگیرد

۵۸ - استفاده نادرست از سرمایه‌های نفتی چه پیامدی دارد؟

(۱) ایجاد اقتصاد وابسته (۲) تأمین رفاه اقتصادی به کمک کسب و کار

(۳) شکل‌گیری تولید ملی ~~مقاوم~~ (۴) به ارمغان آوردن احساس رفاه در بلندمدت

۵۹ - بیشتر بودن حاملان و عاملان یک فرهنگ چه نتیجه‌ای دارد؟
بافت بسط و گسترش بیشتر فزاینده کشور